

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2021)0220

Europos Sąjungos solidarumo fondo peržiūra

2021 m. gegužės 18 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo peržiūros (2020/2087(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 174 ir 175 straipsnius, 212 straipsnio 2 dalį ir 349 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą¹ (toliau – ESSF reglamentas), ir paskesnius jo pakeitimus, priimtus 2014 m. gegužės 15 d. ir 2020 m. kovo 20 d.,
- atsižvelgdamas į visas Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos paskelbtas ataskaitas, visų pirma į 2014 m. kovo 31 d. ataskaitą „Klimato kaita 2014 m. Poveikis, prisitaikymas ir pažeidžiamumas“,
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 22 d. pasirašytą Paryžiaus susitarimą,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. sausio 15 d. rezoliuciją „Europos solidarumo fondas, įgyvendinimas ir taikymas“²,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. gruodžio 1 d. rezoliuciją „Europos Sąjungos solidarumo fondas. Vertinimas“³,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 15 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Europos Sąjungos solidarumo fondo 2002–2017 m. vertinimas“ (SWD(2019)0186),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/461, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, siekiant suteikti finansinę paramą valstybėms narėms ir dėl narystės Sąjungoje besiderančioms šalims, labai nukentėjusioms nuo didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. balandžio 17 d. rezoliuciją dėl suderintų ES veiksmų

¹ OL L 311, 2002 11 14, p. 3.

² OL C 440, 2015 12 30, p. 13.

³ OL C 224, 2018 6 27, p. 140.

⁴ OL L 99, 2020 3 31, p. 9.

kovoiant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais¹,

- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 25 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pozicijos dokumentą dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, siekiant suteikti finansinę paramą valstybėms narėms ir dėl narystės Sąjungoje besiderančioms šalims, labai nukentėjusioms nuo didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos (COM(2020)0114),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A9-0052/2021),
- A. kadangi Europos Sąjungos solidarumo fondas (ESSF), įsteigtas ESSF reglamentu po 2002 m. Vidurio Europą užklupusių didelių potvynių, teikia finansinę paramą valstybėms narėms ir narystės siekiančioms šalims, nukentėjusioms nuo didelių ar regioninių gaivalinių nelaimių ar didelio masto ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų; kadangi ESSF kuria tikrą ES pridėtinę vertę ir juo išreiškiamas noras parodyti solidarumą su tokių nelaimių paveiktuose ES regionuose gyvenančiais žmonėmis;
- B. kadangi savo 2020 m. balandžio 17 d. rezoliucijoje dėl suderintų Sąjungos veiksmų kovoiant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais Europos Parlamentas priminė, kad valstybių narių solidarumas yra ne pasirinkimo galimybė, o įsipareigojimas, be kita ko, nustatytas Europos Sąjungos sutarties 2 ir 21 straipsniuose, taip pat mūsų ES vertybių ramstis, kaip nustatyta minėtosios sutarties 3 straipsnyje; kadangi šioje rezoliucijoje Europos Parlamentas primygtinai ragina Komisiją stiprinti visus savo krizių valdymo ir reagavimo į nelaimės mechanizmų komponentus;
- C. kadangi įdomu tai, jog, remiantis neseniai atlikta apklausa, du trečdaliai ES piliečių mano, kad Europos Sąjunga turėtų turėti didesnę kompetenciją kovoti su tokiais netikėtomis krizėmis kaip COVID-19, ir daugiau kaip pusė jų mano, kad ES turėtų turėti daugiau finansinių išteklių tokioms krizėms įveikti²; kadangi dabartinei sveikatos krizei itin svarbus žmogiškasis aspektas ir kadangi ES ir valstybės narės, išreikšdamos solidarumą, turėtų imtis atitinkamų veiksmų;
- D. kadangi iki šiol ESSF parama buvo skirta maždaug 100 gaivalinių nelaimių 23 valstybėse narėse ir vienoje narystės siekiančioje šalyje – iš viso apie 6,6 mlrd. EUR³;
- E. kadangi 2017 m. ir 2018 m. maždaug du trečdaliai visų ESSF pateiktų prašymų buvo susiję su potvynių sukeltomis nelaimėmis, nors per ataskaitinį laikotarpį taip pat kilo didelių audrų, miško gaisrų ir žemės drebėjimų;

¹ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0054.

² <https://www.europarl.europa.eu/news/lt/press-room/20201113IPR91602/eu-survey-confirms-citizens-call-for-eu-to-have-more-powers-to-tackle-pandemic>

³ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/An-overview-of-the-EU-Solidarity-Fund-2002-2019/qpif-qzyn>

- F. kadangi Komisijos vertinime pabrėžiama ESSF nauda, visų pirma siekiant sumažinti visoms nacionalinėms, regioninėms ir vietos valdžios institucijoms tenkančią našta remiant atkūrimo pastangas po didelių nacionalinių ar regioninių gaivalinių nelaimių arba didelio masto ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų, kaip apibrėžta ESSF reglamente (su pakeitimais);
- G. kadangi ESSF reguliavimo sistema 2014 m. buvo peržiūrėta iš dalies keičiančiu Reglamentu (ES) Nr. 661/2014¹, visų pirma siekiant supaprastinti procedūras, sutrumpinti atsakymo laiką po prašymų pateikimo, patikslinti paramos prašymų tinkamumo kriterijus regioninių nelaimių atveju, pratęsti įgyvendinimo laikotarpį ir nustatyti išankstinius mokėjimus, kaip ne kartą ragino Parlamentas; kadangi 2020 m. kovo mėn. iš dalies pakeitus reglamentą padaryta tolesnė pažanga, visų pirma susijusi su padidėjusiu išankstinių mokėjimų lygiu ir supaprastintu ESSF lėšų skyrimo procesu;
- H. kadangi didelių nelaimių atveju paramos prašymų patvirtinimo rodiklis yra 100 proc., o paramos prašymų regioninių nelaimių, kurios sudaro dažniausių reiškinių kategoriją, atveju patvirtinimo rodiklis, 2014 m. peržiūrėjus ESSF reglamentą, padidėjo nuo 32 proc. iki 85 proc.;
- I. kadangi, nepaisant to, kad 2014 m. persvarstant reglamentą prašymo skirti ESSF finansinę paramą parengimo ir pateikimo laikotarpis buvo pailgintas nuo 10 iki 12 savaičių, didelę dalį atvejų vis dar reikia atnaujinti, todėl vėluojama gauti dotacijas; kadangi dėl šios priežasties Komisija turėtų pateikti supaprastintas gaires dėl prašymų teikimo reikalavimų ir taip sumažinti administracinę našta;
- J. kadangi visos dotacijos skyrimo laikas galėtų būti dar labiau sutrumpintas siekiant patenkinti neatidėliotiną ES solidarumo poreikį;
- K. kadangi ESSF parama apima tik infrastruktūros *status quo ante* atkūrimą energetikos, vandens ir nuotekų, telekomunikacijų, transporto, sveikatos ir švietimo srityse, bet ne papildomas išlaidas, atsirandančias atkuriant nelaimėms atsparesnes ir didesnę atsparumą klimato kaitai užtikrinančią infrastruktūrą, kaip rekomenduojama Europos žaliajame kurse; paramą gaunanti valstybė šias išlaidas turi finansuoti iš nuosavų išteklių ir iš kitų ES fondų, pvz., Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Sanglaudos fondo;
- L. kadangi su susidomėjimu pažymima, kad, kaip matyti iš COVID-19 krizės, yra poreikis kurti didesnę sanglaudos politikos priemonių ir ESSF sąveiką; kadangi pripažįstama, kad ESSF buvo sukurtas siekiant reaguoti į gaivalines nelaimes trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu, o sanglaudos politika (ERPF ir Sanglaudos fondu) siekiama ilgalaikio planavimo ir investicijų, susijusių su civiline sauga, prevencine infrastruktūra, rizikos valdymo infrastruktūra ir atsparumo didinimo priemonėmis, taip prisidedant prie Europos žaliojo kurso tikslų įgyvendinimo;
- M. kadangi palankiai vertinamas Komisijos pasiūlymas išplėsti ESSF taikymo sritį į ją įtraukiant ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas, ir paskesnis Reglamento

¹ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 661/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantis Europos Sąjungos solidarumo fondą (OL L 189, 2014 6 27, p. 143).

(ES) 2020/461 įsigaliojimas;

- N. kadangi dėl klimato kaitos gaivalinės nelaimės gali suintensyvėti ir jų gali padaugėti; kadangi todėl pabrėžiama 2014 m. įdiegto dinamiško biudžeto paskirstymo mechanizmo, pagal kurį ESSF, be kita ko, galėjo suteikti rekordinę 1,2 mlrd. EUR dydžio ESSF paramą nuo žemės drebėjimų 2016–2017 m. nukentėjusiai Italijai, nauda;
- O. kadangi, kaip nurodyta ESSF reglamento 7 straipsnyje, fondo finansuojama veikla turėtų būti suderinta su SESV nuostatomis ir pagal ją priimtomis priemonėmis, taip pat ES politika ir priemonėmis, visų pirma aplinkos apsaugos, gaivalinių nelaimių rizikos prevencijos ir valdymo bei prisitaikymo prie klimato kaitos srityse, įskaitant, kai tinkama, ekosistema grindžiamus metodus;
- P. kadangi naujojoje daugiametėje finansinėje programoje (DFP) numatytas naujas biudžeto paketas, vadinamasis Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervas (SEAR), kuriuo sujungiamas ESSF ir Neatidėliotinos pagalbos rezervas (EAR) ir kuris buvo sukurtas siekiant reaguoti, viena vertus, į ekstremaliąsias situacijas, susidariusias dėl didelių nelaimių valstybėse narėse arba narystės siekiančiose šalyse (ESSF), ir, kita vertus, į konkrečius neatidėliotinus poreikius ES arba ES nepriklausančiose valstybėse, ypač humanitarinių krizių atveju (EAR);
- Q. kadangi, kaip pripažįstama SESV 349 straipsnyje, sudėtinga klimato padėtis yra vienas iš nuolatinių veiksnių, kurie smarkiai kenkia atokiausių regionų vystymuisi; kadangi todėl reikėtų priimti konkrečias priemones, kuriomis būtų nustatytos sutarčių taikymo sąlygos, įskaitant bendrą politiką;
- R. kadangi ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas atokiausiems regionams, saloms, kalnuotiems regionams, retai apgyvendintiems regionams ir visoms vietovėms, kurioms kyla itin didelė gaivalinių nelaimių rizika;
- S. apgailestauja dėl to, kad šiuo metu pagal ESSF reglamentą neleidžiama teikti tarpvalstybinių paramos prašymų, nors tam tikros gaivalinių nelaimių itin pažeidžiamos vietovės, kaip antai kalnuoti regionai, dažnai peržengia valstybines sienas;
1. reiškia susirūpinimą dėl to, kad ekstremalių meteorologinių reiškinių ir gaivalinių nelaimių tik daugės ir jie stiprės kartu su klimato kaita; mano, kad itin svarbu investuoti į prevenciją ir klimato kaitos švelninimą laikantis Europos žaliojo kurso; pabrėžia, kad valstybės narės turi toliau stengtis investuoti į klimato poveikio švelninimo priemones, atsižvelgiant į tai, kad daugelis gaivalinių nelaimių yra tiesioginė žmogaus veiklos pasekmė ir kad potvyniai, žemės drebėjimai, miškų gaisrai, sausros ir kitos gaivalinės nelaimės gali tapti nevaldomos, todėl reikia priimti atitinkamas priemones;
 2. pažymi, kad ESSF yra viena iš konkrečiausių ES solidarumo išraiškos formų ir kad įvykus nelaimėms ar didelio masto ekstremaliosioms visuomenės sveikatos situacijoms visi ES piliečiai tikisi tokio solidarumo;
 3. su nerimu pabrėžia, kad pastaraisiais metais ES gyventojai susidūrė su daugybe nelaimių, dėl kurių buvo prarastos žmonių gyvybės, nuniokotas turtas, aplinka ir kultūros paveldas;
 4. atkreipia dėmesį į tai, kad didelės ir regioninės gaivalinės nelaimės ir didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos šiuo metu vyksta reguliariai, o naujausi

tokie pavyzdžiai yra, be kita ko, COVID-19 pandemija, kuri daro didžiulį poveikį visų europiečių gyvenimui ir Europos ekonomikai, taip pat visame žemyne, įskaitant neįprastas vietas, pvz., Arktį, siaučiantys miškų gaisrai ir vienas po kito Europą sukrėtę smarkūs žemės drebėjimai, visų pirma 2016 ir 2017 m. Italijoje, kurie nusinešė šimtus gyvybių ir padarė beveik 22 mlrd. EUR žalos, taip pat 2020 m. kovo mėn. ir 2020 m. gruodžio mėn. Kroatijoje; taip pat primena, kad audros, smarkios liūtys ir potvyniai padarė daug žalos daugelyje miestų ir slėnių ir kad vis smarkesni uraganai sukėlė sumaištį atokiausiuose regionuose, pvz., 2017 m. Sen Martene kilęs uraganas Irma ir 2019 m. Azorų salose kilęs uraganas Lorenzo, kurie padarė itin daug žalos; atsižvelgdamas į tai, primena, kad pažeidžiamos teritorijos, pvz., salos ir kalnuoti, retai apgyvendinti bei atokiausi regionai, dažnai labiausiai kenčia nuo klimato kaitos poveikio;

5. pažymi, kad labai svarbu kiek įmanoma greičiau, paprasčiau ir lanksčiau suteikti pagalbą ir lėšų nukentėjusiems regionams, ir pabrėžia, kad ESSF ir Sąjungos civilinės saugos mechanizmo, ERPF prisitaikymo prie klimato kaitos komponento bei teritorinio bendradarbiavimo programų sąveika yra labai svarbi siekiant sukurti visapusišką reagavimo ir atsparumo didinimo priemonių rinkinį; ragina Komisiją toliau teikti gaires dėl supaprastinto ESSF naudojimo, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų veiksmams; primygtinai pabrėžia, kad ESSF ir pirmiau minėtų ES finansavimo priemonių sąveika, be kita ko, turėtų būti naudojama lanksčiai ir visapusiškai; primena, kad kiekvienos paramą gaunančios šalies įgyvendinimo ataskaitoje turėtų būti išsamiai aprašytos prevencinės priemonės, įskaitant ES struktūrinių fondų naudojimą, kurių imtasi ar siūloma imtis siekiant apriboti būsimą žalą ir kiek įmanoma išvengti panašių gaivalinių nelaimių pasikartojimo;
6. primena, kad, Jungtinių Tautų Nelaimių rizikos mažinimo biuro duomenimis, per pastaruosius dvidešimt metų (2000–2019 m.) užregistruotos 7 348 didelio masto gaivalinės nelaimės, kurios pasiglemžė 1,23 mln. gyvybių, nuo kurių nukentėjo 4,2 mlrd. žmonių ir kurios visame pasaulyje sukėlė 2,97 trln. USD ekonominių nuostolių;
7. atkreipia dėmesį į tai, kad, Europos aplinkos agentūros (EAA) duomenimis, dėl su klimatu susijusių ekstremalių meteorologinių reiškinių EEE valstybės narės 1980–2019 m. patyrė apytikriai 446 mlrd. EUR ekonominių nuostolių;
8. mano, kad didelės ir regioninės gaivalinės nelaimės ir didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos daro didesnę ekonominę ir socialinę poveikį mažiausiai išsivysčiusiose ir pažeidžiamiausiose teritorijose, pvz., salose, kalnuotose vietovėse ir retai apgyvendintuose regionuose, ir kad todėl šiose teritorijose reikėtų imtis tinkamesnių priemonių pagal ESSF;

Nelaimių valdymas, žalos vertinimas ir procedūrų supaprastinimas

9. atkreipia dėmesį į įvairių rūšių ES patiriamą nelaimių riziką ir pabrėžia, kad kai kurių gaivalinių nelaimių mastą lemia ne tik klimato kaita, bet ir tam tikrais atvejais žmogaus nulemti veiksniai, įskaitant neatsargų teritorijų planavimą; mano, kad labai svarbu investuoti į nelaimių rizikos prevenciją ir valdymą ES kuriant prevencinę infrastruktūrą; šiuo atžvilgiu rekomenduoja valstybėms narėms kartu su Komisija parengti nelaimių prevencijos ir valdymo planus, leidžiančius tiksliai ir greitai įvertinti žalą; pabrėžia, kad ESSF sumanytas kaip nesudėtinga priemonė, kuria ES gali pasiūlyti naudotis

nacionalinėms, regioninėms ir vietos valdžios institucijoms;

10. ragina Komisiją, vykdant būsimą ESSF reformą, tęsti darbą siekiant supaprastinti ir paspartinti prašymų teikimo procedūrą valstybėms narėms, pvz., ypatingą dėmesį skiriant prašymų dėl ESSF paramos teikimo keliuose regionuose supaprastinimui tarpvalstybinių nelaimių atveju, kad būtų užtikrintas spartesnis reagavimas į vis intensyvesnes dideles ir regionines gaivalines nelaimes ir didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas;
11. mano, kad klimato kaita ir gaivalinių nelaimių intensyvėjimas vis labiau silpnina teritorijas ir regionus; todėl ragina Komisiją apsvarstyti galimybę peržiūrėti ESSF siekiant geriau atsižvelgti į regioninio masto nelaimes; be to, atkreipia dėmesį į EPRF programų vaidmenį kuriant sąveiką su kaimo plėtros programomis rizikos, pvz., techtoninės ir hidrogeologinės rizikos, prevencijos ir mažinimo srityse; taip pat pripažįsta, kad 2014 m. atliekant ESSF reglamento peržiūrą į jo taikymo sritį buvo įtrauktos sausros, tačiau pažymi, kad jos yra pasikartojantis ES klimato kaitos raidos bruožas ir kad sunku įvertinti jų ekonominį poveikį; ragina Komisiją įvertinti konkretų sausrų daromą poveikį ir tinkamai į jį atsižvelgti vykdant būsimą ESSF reformą;
12. ragina Komisiją ir valstybes nares sustiprinti mokslinius tyrimus ir švietimą, siekiant įdiegti sistemą, kuria būtų užtikrinamas geresnis pasirengimas užkirsti kelią nelaimėms ir jas valdyti ir kuo labiau sumažinti tokių krizių poveikį;
13. ragina labiau koordinuoti valstybių narių, ypač susiduriančių su panašiais pavojais, mokslinių tyrimų ir plėtros institucijų veiklą ir stiprinti jų bendradarbiavimą; ragina stiprinti ankstyvojo perspėjimo sistemas valstybėse narėse, sukurti įvairių ankstyvojo perspėjimo sistemų sąsajas ir tas sąsajas stiprinti;
14. siūlo valstybėms narėms savo nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose nustatyti investicijas, projektus ir priemones, siekiant užkirsti kelią gaivalinėms ir sveikatos nelaimėms ir apriboti jų daromą žalą;
15. ragina Komisiją užtikrinti gerosios patirties, susijusios su valdymu ir institucijų koordinavimo struktūrų naudojimu nelaimių atvejais, sklaidą;
16. atkreipia dėmesį į sunkumus, su kuriais susiduria paramą gaunančios šalys, nustatydamos tikslų žalos dydį per labai trumpą laiką, ir siūlo Komisijai parengti gaires dėl supaprastintų metodų, naudotinų nustatant ESSF teikiamos paramos sumą, be kita ko, siekiant kuo labiau sumažinti klaidų ir tolesnio vėlavimo tikimybę;
17. pabrėžia, kad ESSF naudojimas paskatino nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų mokymosi procesą, o tai sudarė joms sąlygas įvertinti savo platesnio masto nelaimių rizikos valdymo politikos priemones; pabrėžia, kad būtina mažinti biurokratinę naštą ir didinti pajėgumus teikiant techninę ir administracinę pagalbą paramą gaunančioms šalims, siekiant padėti joms plėtoti valdymo ir ilgalaikes strategijas, kuriomis siekiama mažinti didelių ir regioninių gaivalinių nelaimių ir didelio masto ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų poveikį; ragina valstybes nares gerinti ryšius su vietos ir regioninėmis valdžios institucijomis paskesniais prašymų vertinimo ir rengimo bei projektų įgyvendinimo etapais, siekiant paspartinti administracines procedūras;

18. ragina Komisiją ateityje persvarstant ESSF kuo daugiau dėmesio skirti regionams, kuriuose didelių ar regioninių gaivalinių nelaimių arba didelio masto ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų rizika yra didžiausia, visų pirma atokiausiems regionams, saloms, kalnuotiems regionams ir didelio seisminio ar vulkaninio intensyvumo regionams, arba būsimoms visuomenės sveikatos krizėms;
19. mano, kad būtina kruopščiai įvertinti ankstesnius uraganus, kurie sukretė užjūrio šalis ir teritorijas (UŠT); laikosi nuomonės, kad neatidėliotinos pagalbos rezervas ir kitos išorės pagalbos priemonės turėtų būti visapusiškai panaudotos patirtai žalai sumažinti; be to, yra įsitikinęs, kad šioms išorės pagalbos priemonėms reikia skirti pakankamai finansinių išteklių siekiant padėti UŠT;

Finansavimo ištekliai ir greitas asignavimų skyrimas

20. primena, kad persvarstytame 2020 m. gegužės 27 d. pasiūlyme dėl 2021–2027 m. DFP Komisija numatė didžiausią metinį 1 mlrd. EUR (2018 m. kainomis) ESSF biudžetą, tačiau pažymi, kad pagal susitarimo dėl naujosios DFP sąlygas ESSF buvo susietas su neatidėliotinos pagalbos rezervu ir įtrauktas į naują SEAR paketą, kurio bendras metinis biudžetas siekia 1,2 mlrd. EUR;
21. mano, kad SEAR sukūrimas gali būti naudingas, nes suteiks daugiau lankstumo; vis dėlto pažymi, kad pagal dabartinį modelį ESSF asignavimų skyrimas tebėra neaiškus, nes priklauso nuo sumų, skiriamų pagal EAR; mano, kad reikia atidžiai stebėti SEAR valdymą siekiant nustatyti, ar pagal šią naują finansinę priemonę numatyta finansavimo suma ir lėšų paskirstymo schema atitinka ESSF poreikius, atsižvelgiant į jo taikymo srities išplėtimą ir ekstremaliųjų situacijų, ypač susijusių su didelėmis ir regioninėmis gaivalinėmis nelaimėmis ir didelio masto ekstremaliosiomis visuomenės sveikatos situacijomis, mastą ir skaičiaus didėjimą;
22. palankiai vertina tai, kad peržiūrėjus ESSF, patvirtintą 2020 m. kovo mėn., išankstinių mokėjimų suma buvo padidinta nuo 10 iki 25 proc. numatomo finansinio įnašo, o viršutinė riba – nuo 30 iki 100 mln. EUR; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia išankstinių mokėjimų svarbą siekiant padidinti pagalbos programų veiksmingumą, ypač regionuose ir vietos bendruomenėse, kuriose alternatyvių finansavimo šaltinių kiekis yra ribotas; prašo Komisijos apsvarstyti papildomus būdus, kaip skatinti šią galimybę, ir ragina dėti daugiau operatyvinių pastangų siekiant sutrumpinti vidutinį laikotarpį, per kurį atliekami išankstiniai mokėjimai, kartu užtikrinant ES biudžeto apsaugą;
23. pabrėžia, kad dauguma atokiausiuose regionuose esančių didelių pastatų (pvz., uostų, oro uostų ir ligoninių) yra viešieji pastatai ir, nepaisant to, kad jie yra labai svarbūs šių mažų teritorijų funkcionavimui, jiems kyla itin didelis ekologinių nelaimių pavojus; todėl mano, kad atokiausiems regionams skiriama ESSF finansinė parama turėtų būti didesnė nei 2,5 proc. ankstesnių nelaimių padariniams ištaisyti gautos sumos, siekiant suteikti jiems galimybę nedelsiant atkurti ir pagerinti savo *status quo ante*;
24. pažymi, kad išankstiniams mokėjimams atlikti reikia vidutiniškai penkių mėnesių, ir ragina Komisiją apsvarstyti greitesnio reagavimo galimybes;
25. be to, pažymi, kad visos ESSF dotacijos sumos perdavimas gavėjui vidutiniškai trunka vienus metus; ragina Komisiją ieškoti būdų, kaip vykdant būsimą reformą būtų galima supaprastinti fondo lėšų skyrimą ir padaryti jį kiek įmanoma lankstesnį, siekiant

užtikrinti greitus veiksmus ir skubią pagalbą nelaimės ištiktiems regionams ir (arba) šalims;

26. mano, kad, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, ir į fondo veiklos srities išplėtimą, ateityje gali reikėti atlikti ESSF biudžeto vertinimą ir prireikus atitinkamai pakoreguoti finansavimą, kad būtų sukurta tikra ES solidarumo priemonė ir užtikrintas pakankamo dydžio biudžetas siekiant veiksmingai reaguoti į dideles ir regionines gaivalines nelaimes ir didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas ne tik siekiant atitaisyti žalą, bet ir padidinti atsparumą klimato kaitai;
27. pabrėžia, kad ESSF dotacijų skyrimas, valdymas ir įgyvendinimas turėtų būti kaip įmanoma skaidresni ir kad dotacijos turi būti naudojamos laikantis patikimo finansų valdymo principų.

Rizikos prevencija ir atkūrimo kokybė

28. ragina nustatant projektų, kurie atitinka reikalavimus fondo paramai gauti, atrankos kriterijus labiau atsižvelgti į naujausius rizikos prevencijos principus, ir prašo atliekant būsimą peržiūrą į ESSF reglamento 3 straipsnį visapusiškai įtraukti tobulinamojo atkūrimo koncepciją, siekiant prisidėti prie šių regionų infrastruktūros kokybės gerinimo atkūrimo metu ir padėti jiems geriau pasiruošti ateityje išvengti nelaimių, tuo tikslu kuriant prevencinę infrastruktūrą;
29. mano, kad Europos investicijų banko įgyvendinamos bendrųjų paskolų priemonės taip pat galėtų būti naudojamos atsparesnės, saugesnės ir ekologiškesnės infrastruktūros atkūrimui finansuoti;
30. ragina Komisiją stiprinti ir supaprastinti ESSF ir sanglaudos politikos fondų, taip pat Sąjungos civilinės saugos mechanizmo sinergiją, siekiant užtikrinti veiksmingą ir struktūruotą atstatymo projektų rizikos valdymą trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, ne tik kuriant tvarią, energiją tausojančią ir efektyviai išteklius naudojančią infrastruktūrą, bet ir taikant prevencines priemones; taip pat ragina Komisiją parodyti lankstumą vykdant programavimą ir iš dalies keičiant nacionalines ar regionines programas, kai susiduriama su didelėmis ir regioninėmis gaivalinėmis nelaimėmis ir didelio masto ekstremaliosiomis visuomenės sveikatos situacijomis; atsižvelgdamas į tai, pakartoja, kad teikiant ESSF finansinę paramą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama didesniai atsparumui ir investicijų nukentėjusiose vietovėse tvarumui;

Ekstremaliosios sveikatos situacijos

31. palankiai vertina tai, kad po 2020 m. kovo 13 d. Komisijos pasiūlytos ESSF reglamento peržiūros fondo reikalavimus atitinkančios operacijos dabar buvo išplėstos įtraukiant didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas ir apima ne tik medicinos pagalbą, bet ir ligų plitimo prevencijos, stebėsenos ar kontrolės priemones;
32. pabrėžia, kad, išplėtus fondo taikymo sritį siekiant kovoti su COVID-19 pandemijos padariniais, paaiškėjo, kad ESSF gali būti lankstesnis tiek savo taikymo srities, tiek tinkamumo finansuoti požiūriu, nes gali teikti pagalbą ne tik įvykus didelėms gaivalinėms nelaimėms, bet ir suteikti greitą pagalbą kitų didelių nelaimių, pvz., pandemijų, atveju;

33. mano, kad išplėtus ESSF taikymo sritį reikia padidinti jo biudžetą;
34. siūlo Komisijai ir valstybėms narėms stiprinti bendradarbiavimą su atitinkamomis Pasaulio sveikatos organizacijos tarnybomis, kurios specializuojasi parengties ekstremaliosioms situacijoms srityje, kad būtų parengti skubaus reagavimo į ekstremaliąsias sveikatos situacijas planai;

Fondo finansinės paramos matomumas

35. pakartoja, kad svarbu informuoti visuomenę apie ESSF teikiamą apčiuopiamą naudą siekiant dar labiau padidinti piliečių pasitikėjimą ES priemonėmis ir programomis; ragina Komisiją ir valstybes nares didinti fondo paramos matomumą vykdant *ad hoc* ir tikslią komunikacijos veiklą, kartu teikiant pirmenybę greitam reagavimui ir pagalbos teikimui, siekiant konkrečiai pabrėžti ES pridėtinę vertę didelių ir regioninių gaivalinių nelaimių ir didelio masto ekstremaliųjų visuomenės sveikatos situacijų atveju, nes tai yra konkreti ES solidarumo išraiška ir rodo Sąjungos gebėjimą praktiškai įgyvendinti tikrą savitarpio pagalbą skiriant didelius biudžeto išteklius; taip pat prašo Komisijos, vykdant būsimą reglamento peržiūrą, įpareigoti paramą gaunančias šalis informuoti savo piliečius apie įgyvendinamiems veiksams teikiamą ES finansinę paramą;

o

o o

36. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybėms narėms.